# DEZVOLTAREA CULTURII PĂCII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL EXTRAȘCOLAR PRIN PROIECTE ARTISTICE INTERDISCIPLINARE E-TWINNING

## DEVELOPING A CULTURE OF PEACE IN OUT-OF-SCHOOL EDUCATION THROUGH INTERDISCIPLINARY ARTISTIC PROJECTS E-TWINNING

**CZU: 37.091.398:37.015.31:172.4** **https://doi.org/10.59295/eie2026.25**

**Oxana COROLEAC,**
Conducător de cerc „Arte plastice”, grad didactic I,
Centrul de Creație Tehnică, sectorul Buiucani, Chișinău
E-mail: *csiusarusa@gmail.com*

**Rezumat.** *Articolul examinează modalitățile prin care educația artistică extrașcolară contribuie la dezvoltarea competențelor interdisciplinare și la formarea valorilor socio-emoționale necesare unei culturi a păcii. Se analizează rolul proiectelor eTwinning ca instrument inovator de învățare colaborativă, bazată pe implicare activă, reflecție și experiențe interculturale. Prin activități centrate pe elev, metode interactive, abordări transdisciplinare și integrarea modelului CASEL, copiii își dezvoltă capacitatea de cooperare, empatie, responsabilitate și autoreglare emoțională – competențe esențiale pentru conviețuirea pașnică într-o societate modernă.*
**Cuvinte-cheie:** *abordare interdisciplinară, interdisciplinaritatea prin proiecte, conexiunea dintre discipline, învățarea pe bază de proiect, cultura păcii.*

**Summary.** *The article examines the ways in which extracurricular artistic education contributes to the development of interdisciplinary skills and the formation of socio-emotional values necessary for a culture of peace. The role of eTwinning projects as an innovative tool for collaborative learning, based on active involvement, reflection and intercultural experiences is analyzed. Through student-centered activities, interactive methods, transdisciplinary approaches and the integration of the CASEL model, children develop their capacity for cooperation, empathy, responsibility and emotional self-regulation – skills essential for peaceful coexistence in a modern society.*
**Keywords:** *interdisciplinary approach, interdisciplinarity through projects, connection between disciplines, project-based learning, culture of peace.*

### Introducere

În contextul educației contemporane, dezvoltarea culturii păcii presupune crearea unor medii de învățare în care valorile colaborării, respectului, empatiei și responsabilității sunt cultivate sistematic. Educația extrașcolară, prin flexibilitatea și caracterul său creativ, poate deveni un spațiu privilegiat pentru formarea acestor competențe.

Proiectele interdisciplinare eTwinning răspund excelent acestor deziderate, deoarece stimulează gândirea critică, creativitatea și colaborarea interculturală. Integrând arta ca limbaj universal, aceste proiecte permit copiilor să-și exprime emoțiile, să dezvolte empatia și să experimenteze modele non-violente de comunicare și cooperare.

Necesitatea schimbării paradigmei educaționale a devenit evidentă din următoarele perspective:

- dezvoltarea insuficientă a competențelor socio-emoționale care stau la baza culturii păcii;
- lipsa oportunităților egale pentru elevi în ceea ce privește autoafirmarea, inițiativa și exprimarea creativității;
- dificultatea utilizării în siguranță și cu responsabilitate a instrumentelor digitale;
- nevoia de integrare a experiențelor interdisciplinare relevante, adaptate unei societăți aflate în continuă schimbare.

Fiecare copil este purtător al unei unicități afective și cognitive, iar educația în domeniul artei trebuie să răspundă acestei diversități. „Educaţia estetică are efecte pozitive asupra personalităţii elevilor. Într-o formulare sintetică, educaţia estetică este aceea care-l reînvaţă pe copil „să trăiască armonia interioară şi echilibrul între forţele imaginaţiei şi cele ale acţiunii, între vis şi realitate, între aspiraţiile eu-lui şi acceptarea realităţii, între îndatoririle faţă de sine şi cele faţă de semeni. A trăi în frumuseţempresupune interes pentru măsură şi armonie, deci o moralitate superioară; o pregătire morală superioară duce la bucurie – efect şi semn al armoniei interioare şi echilibrului – iar pe planul acţiunii la dinamism fecund” (Neacşu, 1988)”[ APROTOSOAIE-IFTIMI, A.-M. Arta şi limbajele specifice. În: *Artă şi Educaţie Artistică*, 2012, nr. 1(19), pp. 7-18. ISSN 1857-0445. p. 8].

Centrul de Creație vine să stimuleze exprimarea potenţialului creativ al fiecărui copil, să încurajeze iniţiativele lui, ingeniozitatea şi curiozitatea, să ofere ocazii elevului de a lua singur decizii şi să stimuleze încrederea în sine, într-o atmosferă de comunicare liberă.

Activităţile extraşcolare urmăresc însuşirea de către copii a unor cunoştinţe, a unor priceperi şi deprinderi şi duc la formarea și dezvoltarea unei personalități creatoare. Activităţile interdisciplinare eTwinning urmăresc lărgirea şi adâncirea informaţiei, cultivă interesul pentru diferite ramuri ale ştiinţei, atrag copilul la folosirea timpului liber într-un mod plăcut şi util, orientează pe copii către formarea personalității. De aceea învățământul extrașcolar trebuie să fie deschis spre proiecte eTwinning, care au cele mai variate forme.

În experiența pedagogică, observăm că, dacă îi provocăm pe copii să-și folosească creativitatea pentru a rezolva problemele vieții reale, vor ieși lucruri magice: vor dezvolta gândirea critică, colaborarea și comunicarea. În acest context am observat că anume proiectele eTwinning formează la copii competențe care îi vor ajuta să reușească într-o societate în continuă schimbare. În proiectul STRIVE, realizat în anul școlar 2024-2025, implicarea elevilor prin cadrul CASEL s-a concentrat pe dezvoltarea activă

a competențelor de învățare social-emoțională (SEL). Această abordare a pus accent pe activități colaborative, experiențiale și reflexive, aliniate celor cinci competențe de bază ale CASEL: conștientizarea de sine, autogestionarea, conștientizarea socială, abilitățile de relaționare și luarea responsabilă a deciziilor. Elevii au participat la activități practice de grup și sesiuni de feedback, menite să stimuleze empatia, cooperarea și rezolvarea de probleme. Prin integrarea principiilor SEL în provocările lumii reale, proiectul STRIVE a promovat dezvoltarea personală, conexiunea între colegi, reziliența și formarea valorilor socio-emoționale necesare unei culturi a păcii.

Inovația proiectului constă în aplicarea unor metode pedagogice variate: chestionare, sumarizare, clarificare și predicție, învățare prin cooperare, organizare grafică și semantică, conștientizare de sine și autocontrol. Elevii au realizat produse finale colaborative, utilizând metode precum brainstorming, transdisciplinaritate, sistematizare, observare, analiză, postere, cărți electronice, puzzle-uri, texte literare, Folding Story, autoevaluare, evaluare sumativă, culegere colaborativă de informații, soluționarea problemelor și documentare comparativă. Aceștia au lucrat în echipe naționale și multinaționale, exprimându-se prin jocuri didactice, creație artistică, textul literar și postere. Fiecare echipă a compus un text literar care a fost parte unui produs comun - „Poema coloborativă” despre prietenia adevărată. Elevii au ales activitate în conformitate cu abilitățile și interesele lor: unii realizau desenele, alții imaginile digitale, crearea colajelor, cărților electronice, textului literar. Proiectul interdisciplinar a încurajat gândirea critică, creativitatea și expresivitatea prin lectură, artă și joc. Elevii și-au îmbunătățit stima de sine și motivația pentru învățare și comunicare. Activitățile au fost centrate pe copil, interactive și adaptate vârstei și nevoilor acestuia, respectând cerințele curriculare naționale. Obiectivele propuse au fost atinse cu succes: dezvoltarea inteligenței emoționale, a managementului emoțional.

În cadrul proiectului STRIVE, partenerii au utilizat o gamă variată de instrumente de comunicare: TwinSpace Chat, Facebook, Zoom, Viber, Gmail, Google Docs și Cava. Comunicarea s-a realizat într-un mod deschis și colaborativ, atât între cadrele didactice, cât și între elevi, prin întâlniri online regulate pentru planificarea, desfășurarea și evaluarea activităților. Colaborarea a fost eficientă, asigurând atât lucrul sincron (videoconferințe și activități interactive în timp real), cât și asincron (documente partajate, schimb de idei și resurse). Fiecare partener a avut responsabilitatea de a coordona cel puțin o activitate și de a contribui la realizarea unui produs comun. Elevii au avut un rol activ în toate etapele proiectului. Au propus idei, au formulat soluții și au participat la activități bazate pe realitatea cotidiană, dezvoltându-și competențele artistice, digitale, sociale și emoționale. Profesorii și elevii au elaborat împreună conținuturi educaționale, au creat sarcini și au identificat instrumente TIC relevante pentru învățarea socio-emoțională.

Profesorii au colaborat în ateliere tematice pentru a explora cadrul CASEL (Collaborative for Academic, Social and Emotional Learning), concentrându-se pe cele cin-

ci competențe-cheie: conștientizarea de sine, autogestionarea, conștientizarea socială, abilitățile de relaționare și luarea responsabilă a deciziilor. În cadrul acestor întâlniri, profesorii au analizat punctele forte și provocările implementării SEL, împărtășind strategii eficiente și metode practice. A fost creată o carte electronică comună – „Schimb de resurse” – care reunește instrumente utile pentru activități aliniate cu principiile CASEL. Elevii au participat la numeroase activități creative și reflective. În etapa dedicată autocunoașterii, aceștia au realizat postere „Despre mine”, evidențiind emoțiile, interesele și punctele lor forte. Această activitate a stimulat introspecția și exprimarea autentică. În cadrul jocurilor CASEL, elevii au reflectat asupra emoțiilor trăite zilnic și au învățat modalități constructive de gestionare a acestora. Prin activități precum „Jurnalizarea emoțională”, „Discuțiile ghidate” și „Exercițiile de empatie”, „Povestea colaborativă” elevii au dezvoltat conștientizarea de sine și abilitățile relaționale.

„ În încercarea de a-i ajuta pe elevi să facă faţă cerinţelor educaţionale şi aspectelor socio-emoţionale care le însoţesc, au fost proiectate şi implementate tot mai multe programe de învăţare socio-emoţională (SocialEmotional Learning – SEL) care să ofere suport în gestionarea emoţiilor şi în abordarea constructivă a diverselor situaţii (Yeager, 2017). Pornind de la premisa conform căreia competenţele socio-emoţionale (CSE) reprezintă abilităţi care trebuie dezvoltate asemeni oricăror altor abilităţi academice (Aguilar et al., 2019), modelul CASEL (Collaboration for Academic, Social,and Emotional Learning) a fost creat pentru a sprijini o abordare holistă aevoluţiei copiilor şi adolescenţilor şi pentru a facilita implementarea SEL” [5].

În cadrul componentei de luare a deciziilor responsabile, elevii au proiectat propria lor „Școală socio-emoțională a viitorului”, folosind instrumente digitale diverse și aplicând în mod colaborativ competențele SEL. Rezultatele au fost prezentate într-o galerie electronică comună.

Părinții au fost implicați activ prin ateliere dedicate: au creat „Arbori genealogici ai emoțiilor și valorilor”, au scris bilețele motivaționale pentru copii, le-au așezat simbolic în copaci de hârtie, oferindu-le elevilor un mesaj emoțional de sprijin. A doua zi, copiii au avut o „călătorie emoțională” în care au împărtășit bilețelele, au încercat să-și ghicească autorii și au discutat deschis despre emoții și valori.

Fiecare școală parteneră a sărbătorit finalul activităților CASEL printr-un atelier colaborativ. Un exemplu este atelierul online „Împreună prin emoții”, la care elevii au creat siluete expresive colorate în funcție de emoțiile lor și au reflectat asupra trăirilor personale. Activitatea a încurajat lucrul în echipă și exprimarea creativă.

Siguranța digitală a fost o componentă importantă. Elevii au participat la activități eSafety, au completat puzzle-uri și au discutat despre protejarea datelor personale și utilizarea responsabilă a internetului.

Pentru evaluarea activităților, s-au aplicat chestionare Google, iar întâlnirile online au fost documentate video și încărcate pe YouTube. Elevii au participat la schimburi de idei despre importanța rezilienței emoționale în educație și despre formarea valorilor socio-emoționale necesare unei culturi a păcii.

Acest proiect a stimulat cooperarea, reziliența, deschiderea interculturală și competențele de comunicare non-violentă. Activitățile au demonstrat că educația artistică poate deveni un instrument valoros pentru promovarea culturii păcii:

- arta ajută la exprimarea și reglarea emoțiilor;
- colaborarea internațională reduce stereotipurile și crește toleranța;
- reflectarea emoțională consolidează empatia;
- metodele participative dezvoltă competențele civice și de responsabilitate;
- siguranța digitală susține o comunicare etică și respectuoasă.

## Concluzii

Experiența proiectelor eTwinning demonstrează că educația extrașcolară poate deveni un spațiu esențial pentru formarea unei culturi a păcii. Prin integrarea artei, a competențelor socio-emoționale și a colaborării internaționale, elevii își dezvoltă:

- reziliența emoțională;
- capacitatea de cooperare;
- empatia;
- creativitatea;
- responsabilitatea personală și socială.

Aceste competențe, odată consolidate, contribuie la construirea unei societăți armonioase, bazate pe dialog, respect și colaborare.

Pentru mine și colegii mei participarea în proiecte înseamnă cooperare, entuziasm, competență, implicare, noutate, diversitate, calitate, optimism, aventură, lucru în echipă. Pentru copii, participările în proiectele internaționale eTwinning înseamnă descoperiri și colegi din toată Europa, ocazia de a-și dezvolta și arăta noi aptitudini, de a folosi creativ instrumentele digitale care fac parte din lumea contemporană, care depășesc combinația clasică pix și hârtie.

**Bibliografie:**

1. BREBEN, S., GONGEA, E. *Metode interactive de grup*. Craiova: Arves. 2002
2. CERGHIT, I., NEACȘU, I. *Prelegeri pedagogice*. Iași: Editura: Polirom. 2001
3. CIOLAN, L. *Învățarea integrată – fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*. Iași: Polirom. 2008
4. MICLEA, M. *Psihologie cognitivă*. Iași: Polirom. 1999

5. NEGRU, I.A. Programe de învățare socio-emoțională bazate pe modelul CASEL: o analiză exploratory a literaturii. În: *Revista de Pedagogie/ Journal of Pedagogy*, 2025 (1). p.3-23. (accesat: 22.12.2025). Disponibil pe: https://www.researchgate.net/publication/394572966_Programe_de_invatare_socio-emotionala_bazate_pe_modelul_CASEL_o_analiza_exploratorie_a_literaturii
6. PREDA, V. *Metoda proiectelor la vârstele timpurii*. București: Miniped.b2005